

Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhalled Giovanni M. Grixti LL.M., LL.D.

Seduta tal-4 ta' April 2016

Appell Nru: 492/2014

Il-Pulizija

(Spettur Ian Abdilla)

vs

Joseph Friggieri

Illum,

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet dedotti quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kontra Joseph Friggieri detentur tal-karta tal-identita' bin-numru 201766M talli:

1) F' Settembru 2011 u fix- xhur u fis-snin ta' qabel, f' dawn il- Gzejjer, b' diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti, izda li jiksru l- istess dispozizzjoni tal- ligi u li gew maghmula b' risoluzzjoni wahda, b' mezzi kontra l- ligi jew billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqeda b' qerq iehor, ingann, jew billi wera haga b' ohra sabiex igieghel jitwemmen l- ezistenza ta' intrapizi

foloz, jew ta' hila jew setgha fuq haddiehor jew ta' krediti imaginarij, jew sabiex iqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kmierika, ghamel qligh b' qerq ta' aktar minn €2,329.37 ghad- dannu ta' Joseph Spiteri, Doris Spiteri, Rodney Spiteri, Janice Corey u Ignatius Debono;

2) Ikkommetta reat li ghalih hemm piena ta' prigunerija fil-perjodu operattiv ta' sentenza sospiza moghtija mill- Qorti tal- Magistrati (Malta) diversement preseduta liema sentenza saret definitiva u ma tistax tigi mibdula;

3) Kif ukoll sar recidiv tal- Artikoli 49 u 50 tal- Kap 9 tal- Ligijiet ta' Malta b' sentenza moghtija minn dawn il- Qrati diversament preseduta, liema sentenza saret definitiva u ma tistax tigi mibdula.

Il-Qorti kienet mitluba sabiex fil-kaz ta' htija, barra li tinfliggi l-pieni stabbiliti mill-Ligi, tordna wkoll il-konfiska tal-oggetti kollha esebiti.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali ta' nhar l-20 ta' Novembru, 2014, fejn wara li rat 308, 309, 310(a), 18, 28A, 28B, 28C, 49, 50, 17, 23, 23A, 31 u 533 tal- Kap 9 u Artikolu 5 tal- Kap 373 tal- Ligijiet ta' Malta sabet lill- imputat hati u ikkundannatu ghall-piena ta' ghaxar (10) snin prigunerija u ordnat id-dhul fis-sehh tas-sentenzi sospizi datati 2 ta' Mejju 2009 u 19 ta' Gunju 2009, fejn kien ikkundannat ghal piena ta' sentejn prigunerija sospizi u tlettax-il xahar prigunerija sospizi rispettivament, b' hekk ghal-total ta' zmien ta' prigunerija ta' tlettax (13)- il sena u xahar.

Rat ir-rikors tal-appell ta' Joseph Friggieri, prezentat fir-registru ta' din l-Onorabbli Qorti nhar l-1 ta' Dicembru, 2014, li bih talab lill-din il-Qorti tirriforma s-sentenza appellata billi tikkonferma l-htija izda taghti sentenza aktar ekwa u gusta.

Rat l-atti kollha tal-process.

Rat il-fedina penali aggornata tal-appellant.

Ikkunsidrat:

1. Illi l-fatti speci ta' dan il-kaz huma gia ben esposti fis-sentenza mertu ta' dan l-appell u wara ezami tal-atti processwali din il-Qorti taghmel taghha l-istess esposizzjoni tal-fatti maghmula mill-Ewwel Qorti li huma s-segwenti. *Il-parti leza f'din il-kawza, Joseph Spiteri, kien jiggstixxi negozju zghir ta' grocery fil-lokalita' ta' Bugibba. Minn hemmhekk, sar jaf lill-imputat bhala wiehed mill-klijenti li kien jigi l-hanut tieghu. Jirrizulta li l-imputat kien ipperswada lill-Spiteri biex jidhol ghal negozju iehor billi japplika ghal 'tenders' ghall-installazzjoni ta' diversi oggetti fil-progett tal-bini ta' Smart City. L-imputat kien qallu li kellu johrog ammont ta' flus sabiex japplika ghal dawn it-'tenders', u kien qallu wkoll li kellu kuntatti mal-Ministru ta' dak iz-zmien biex jghinu jirbah it-'tenders' imsemmija. Spiteri ghazel li jidhol ghal dan in-negozju, u beda jaghti ammonti ta' flus lill-imputat hekk kif dan kien jitlobhomlu. Dan l-istat ta' fatt baqa' jsehh tul medda ta' zmien, sakemm Spiteri ma felahx ihallas aktar ammonti ta' flus u sa fl-ahhar iddecieda li jaghmel rapport lill-Puliizja;*

2. Illi minn ezami tal-fatti, x-xhieda u d-dokumenti migjuba quddiemha, l-Ewwel Qorti kkonsidrat illi *Dan il-kaz hu, fi ftit kliem, wiehed ta' qsim il-qalb. Bil-messa in xena li holoq l-imputat, Spiteri u l-familjari tieghu tilfu dak kollu li hadmu ghalih tul hafna snin. Spiteri spicca vittma ta' 'confidence trickster' per eccellenza, li bla skrupli ta' xejn sab persuna li fdatu bis-shih u spicca tilef kollox. Mill-assjem tal-provi kollha, ma hemm l-anqas l-icken dubju li Friggieri holoq messa in xena shiha u ffroda lil Spiteri somma fenomenali ta' flus, madwar €750,000 f'perjodu ta' kwazi sentejn. A bazi ta' dik il-konsiderazzjoni u ezami tal-atti processwali l-Ewwel Qorti sabet htija fl-appellant . Fir-rikors tal-appell tieghu l-appellant jargumenta illi l-Ewwel Qorti ma ghamlitx apprezzament tajjeb tal-fatti. Issa, tajjeb li qabel kull konsiderazzjoni ohra din il-Qorti tfakkar il-monitu wisq drabi ritenut mill-Qrati taghna, illi qua Qorti ta' Appell Kriminali mghandhiex tid-disturbax l-apprezzament u l-konkluzzjoni dwar fatti raggunti mill-Ewwel Qorti hlief jekk tkun konvinta li dik l-Ewwel*

Qorti ma setghetx, fuq il-provi li kellha quddiemha, ragjonevolment u legalment tasal ghall-konkluzzjoni li waslet ghaliha (ara in rigward, fost skorta ta' sentenzi ohra Il-Pulizija vs Simon Paris App. Krim., 15.7.1996). Din il-Qorti, semgħet is-sottomissjonijiet dettaljati tal-appellant fir rigward tal-provi mressqa fil-prim'istanza u ezaminat ukoll l-atti processwali bir-reqqa, izda fl-istess waqt tinnota illi minkejja dan l-aggravju l-appellant ma talabx it-thassir tas-sentenza u talab minflok ir-riforma tas-sentenza appellata billi fl-ewwel lok tikkonferma s-sejbien ta' htija tal-istess appellant. It-talba fir-rikors tal-appell hija regolata bl-artikolu 419(1)(c) tal-Kapitolu 9 tal-ligijiet ta' Malta u għandha ssir fuq piena ta' nullita' għat-thassir jew għat-tibdil tas-sentenza. L-appellant għazel li jitlob it-tibdil tas-sentenza billi din il-Qorti tikkonferma s-sejbien ta' htija u tibdel dik il-parti rigwardanti l-piena inflitta. Il-konsiderazzjonijiet u decizzjoni finali ta' din il-Qorti għalhekk huma fil-limiti ta' din it-talba. Illi għalhekk ukoll konsiderazzjonijiet ohra minn din il-Qorti dwar il-mertu ikunu inutili la darba l-appellant stess talab il-konferma tas-sejbien ta' htija;

3. Illi fit-tieni aggravju tiegħu l-appellant jargumenta illi ma kienitx mressqa prova dwar is-sentenzi mertu tat-tieni imputazzjoni u għalhekk dawk is-sentenzi , riferibilment għas-sentenzi ta' prigunerija sospiza, ma setghux ikunu rezi operattivi. Anke f'dan ir-rigward, l-kompitu ta' din il-Qorti huwa marbut mat-talba finali tal-appellant senjatament sabiex din il-Qorti tikkonferma s-sejbien ta' htija u kull konsiderazzjoni ohra tkun inutili;

4. Illi kwantu l-piena inflitta mill-Ewwel Qorti, l-appellant talab li jkun mogħti sentenza aktar ekwa u gusta. Dwar dan, tajjeb li minnufih ikun affermat illi ma huwiex normali li din il-Qorti, *qua* Qorti tal-Appell Kriminali, tid-disturba d-diskrezzjoni ezercitata mill-Ewwel Qorti fil-kominazzjoni tal-piena sakemm din ma tkunx fil-parametri tal-ligi u ma jkun hemm xejn x'jiddimosta li kellha tkun anqas minn dik li tkun fil-fatt erogata. (Ara fost skorta ta' sentenzi in

rigward: Il-Pulizija vs Nikola Farrugia et. 2.10.2002; Il-Pulizija vs Maurizio Massimiliano 13.11.2003; Ir-Repubblika ta' Malta vs David Vella 14.6.1999 u r-Repubblika ta' Malta vs Eleno sive Lino Bezzina 24.4.2003 kif citati fis-sentenza ricenti Ir-Repubblika ta' Malta vs *ommisis* u Noel Frendo 3.12.2015). Ezaminati l-artikoli tal-ligi li dwarhom instab hati l-appellant ma hemmx dubju illi dawn kienu fil-parametri hemm ravvizati u ma hemmx dubju ukoll illi l-Ewwel Qorti applikat il-piena fil-massimu taghha. Fis-sottomissjonijiet mill-abbli difensur, l-appellant jargumenta illi meta l-Ewwel Qorti kienet qed tikkonsidra il-piena kienet motivata mill-ammont ta' flus li l-appellant dawwar bi profitt ghalih ghad-detriment tal-vittma, igifieri dak ta' €750,000 meta huwa jikkontendi illi l-ammont fir-rejalta huwa ta' €152,000. Dan l-argument ikun jirrikjedi ezami tal-fatti li l-Qorti gia ghamlitha cara li mhix ser taghmel minhabba kif inhi maghmulha t-talba. Madankollu, l-motivazzjoni tal-Ewwel Qorti ma jidhirx li kien unikament l-ammont ta' frodi, u ddikjarat illi dan kien kas ta' qsim il-qalb fejn rizultat tal-messa in xena tal-appellant, l-kwerelant u l-familjari tieghu tilfu dak kollu li hadmu ghalih tul hafna snin u ddikjarat inoltre illi tissimpatizza mal-parti leza, izda m'ghandha ebda rimedju x'tista' taghti. Illi ghalhekk huwa evidenti illi fil-konsiderazzjonijiet taghha dwar il-piena l-Ewwel Qorti wiznet sew ic-cirkostanzi, l-aspett punittiv u reformatorju tal-piena kif ukoll l-aspettativi tal-vittmi. Din il-Qorti ma tara ebda raguni ghaliex ghandha tissostitwixxi d-diskrezzjoni ezercitata mill-Ewwel Qorti in rigward.

5. Ghal dawn il-motivi, l-appell qed ikun michud u s-sentenza appellata qed tkun konfermata fl-intier taghha.